

БРОЈ ПОГИНУЛИХ БОРАЦА ЛОВЋЕНСКОГ БАТАЉОНА У БИЦИ НА ПЉЕВЉИМА 1. ДЕЦЕМБРА 1941. ГОДИНЕ

У *Зборнику докумената и података о народноослободилачком рату југословенских народа* објављен је и списак погинулих бораца Ловћенског батаљона Црногорског НОП одреда приликом напада на Пљевља 1. децембра 1941. године.¹ Иако је сачињен 8. децембра, тј. седам дана послје битке, у списак нијесу унесени сви борци Ловћенског батаљона који су погинули на Пљевљима. Судаћи по списку, Ловћенски батаљон је у тој бици изгубио 69 бораца.² Главни штаб НОП одреда за Црну Гору и Боку обавијестио је штаб Ловћенског НОП одреда 10. децембра о броју жртава на Пљевљима, па за Ловћенски батаљон наводи да је имао 73 мртва и око 60 рањених другова.³ У односу на списак Ловћенског батаљона од 8. децембра, број мртвих се разликује за 4 борца. Ловћенски НОП одред је обавијестио 22. децембра Приморско-црмнички НОП батаљон да је Ловћенски батаљон у пљеваљској бици имао 73 мртва и 60 рањених бораца.⁴ Овај податак су прихватили готово сви аутори који су писали о пљеваској бици.

И губицима на Пљевљима посебно је писао Јован Р. Бојовић у прилогу „Партизански губици на Пљевљима 1. децембра 1941“.⁵ Али ни њему није пошло за руком да дође до имена свих бораца Ловћенског батаљона који су погинули у пљеваљској бици. Бојовић пише да је Ловћенски батаљон имао 74 погинула борца (68 у самој бици, а 6 тешко рањених подлегло на путу до болнице у Жабљаку и у самој болници).⁶ Он доноси и губитке по четама, и

¹ *Зборник докумената и података о народноослободилачком рату југословенских народа*, том III, књига 1, докуменат бр. 118, стр. 274—278. Докуменат у препису налази се у Историјском институту у Титограду под бр. 9495 ВЗ—41 (41). У њему је испуштен, под бр. 67, Нико Краповић.

² Исто. — Међу погинуле борце унесен је под бр. 8 Душан С. Татар. Јован Р. Бојовић у прилогу „Партизански губици на Пљевљима 1941“ наводи да је Татар тешко рањен и да је на путу за болницу подлегао ранама, (*Историјски записи* бр. 4, Титоград 1963, стр. 621—632). По сјећању Тома Војводића, учесника у пљеваљској бици, Татар је умро у ноћи између 1. и 2. децембра, око 6 километара далеко од Пљеваља.

³ *Зборник НОР*, том III, књ. 1, док. бр. 147, стр. 326.

⁴ Архив Историјског института — Титоград бр. 9572 IV3а—89(41).

⁵ Јован Р. Бојовић, *Партизански губици на Пљевљима, 1. децембра 1941*, 621—632.

⁶ Исто, стр. 626. Бојовић рони број рањених бораца Ловћенског батаљона по четама: у првој чети 13, другој 17, трећој 19 и четвртој 17 — укупно 66. Међутим, код Бојовића се јавља збир 67.

то: из прве чете 7, из друге 17, из треће 17 и из четврте чете 28, што би укупно износило 69, а не 68 бораца. Бојовић доноси и списак погинулих бораца Ловћенског батаљона, из којег се види да је дошао до имена петорице партизана којих нема у списку Ловћенског батаљона од 8. децембра. То су: Бурић Ђ. Станко,⁷ Вујовић М. Миливоје, Поповић Ј. Блажо, Иванишевић П. Војин и Ђурашковић Ђ. Марко.⁸ За своје податке Бојовић је користио списак погинулих партизана Ловћенског батаљона од 8. децембра 1941,⁹ затим евиденције општинских одбора Савеза бораца и разне написе о пљеваљској бици. Он је, што се види из фусноте 25 на страни 626, користио и податке којима располаже Савез бораца Црне Горе, управо акт Општинског одбора Савеза бораца Бар бр. 44/61 и Општинског одбора Савеза бораца Вирпазар акт бр. 109/59. Намеће се закључак да општински одбори Савеза бораца Бар (акт бр. 44/61) и Вирпазар (акт бр. 109/59) нијесу располагали подацима о погинулим борцима на Пљевљима са свог подручја, а до којих, узгред речено, није било тешко доћи. Бојовић је користио и чланак Влада Роловића, објављен у „Историјским записима“ 1951. године, што се види из фусноте бр. 7 на страни 622 његовог ланка.¹⁰ Иако Роловић наводи да је у Пљевљима погинуо Саво Вукмановић, он је испустио да га унесе у списак погинулих бораца.¹¹ О погибији Вукмановића Роловић пише: „Тако је погинуо друг Саво Ђ. Вукмановић, који је покушао да се пробије пребацујући се од једног мјеста до другог, праћен сноповима зрна из италијанских аутоматских оруђа“.¹²

Осим бораца наведених у списку Ловћенског батаљона од 8. децембра и списку Бојовића, на Пљевљима су у 1. чети Ловћенског батаљона погинули: Саво Ђ. Вукмановић, рођен 6. јануара 1917. године у Подгору — Црмница, и Рајко И. Страхиња, рођен 1. децембра 1921 године у Подгору — Црмница. Прије поласка на Пљевља Вукмановић и Страхиња су били у Црмничкој партизанској чети, из које је за Пљевља пошло 26 бораца.¹³ Вукмановић

⁷ *Историјски записи*, година XVII, књ. XXI, бр. 1, Титоград 1964, 184, „Исправке“. — Брат погинулог Бурића, Јанко Бурић, каже да је Станко погинуо у самој бици на Пљевљима.

⁸ Исто, стр. 626, фуснога 25. — Марко Ђурашковић је умро у болници у Жабљаку 29. јануара 1942. Вујовић Миливоје, Поповић Блажо и Иванишевић Војин су подлегли ранама последије пљеваљске битке. С обзиром да нијесу погинули у самој бици, нијесу ни унесени у списак погинулих бораца Ловћенског батаљона од 8. децембра. Јован Р. Бојовић: *Партизанска болница у Жабљаку 1941—1942*, 457.

⁹ *Зборник НОР*, том III, књ. 1, док. бр. 118, стр. 274—278.

¹⁰ *Историјски записи*, бр. 4, Титоград 1963, 622.

¹¹ Исто, стр. 626.

¹² Вlado Роловић, У Пљевљима 1. децембра 1941. године, *Историјски записи*, година IV, књ. VII, свеска 4—6, април—јун 1951, 181.

¹³ *Зборник НОР*, том III, књ. 1, док. бр. 68, стр. 176

и Страхиња су учествовали у пљеваљској бици (у 1. чети Ловћенског батаљона) и у њој су погинули 1. децембра 1941. године.¹⁴

У фељтону „Један из претходнице“ Шпиро Лагатор доноси имена бораца Ловћенског батаљона који су погинули на Пљевљима 1 децембра 1941. године.¹⁵ На Пљевљима су, према Лагатору, погинула такође 73 борца. Међу погинулима Лагатор наводи и Капичић Ива, којег нема ни код Бојовића нити у списку од 8. децембра. На основу података које смо добили од Савеза бораца НОР Цетиње, сјећања Анђе Капичић и Николе Капичића из Цетиња, установили смо да је Иво Капичић погинуо у пљеваљској бици 1. децембра. У погинуле Лагатор наводи Рајка Страхињу (којег нема ни код Бојовића нити у списку Ловћенског батаљона од 8. децембра), док Сава Вукмановића не наводи.

На основу чланка Роловића, дало би се закључити да су у самој бици на Пљевљима погинули Војин Иванишевић¹⁶ и Блажо Поповић¹⁷. Међутим, Бојовић наводи да су Иванишевић и Поповић у борби тешко рањени и да су касније умрли — Поповић на путу до болнице у Жабљаку, а Иванишевић 14. децембра у болници у Жабљаку.¹⁸ У фељтону „Један из претходнице“ Шпиро Лагатор пише да је Иванишевић погинуо у самој борби, а Поповића наводи међу рањеним борцима.¹⁹ У извјештају Ловћенског батаљона од 8. децембра Поповић Ј. Блажо се наводи међу рањеним борцима (АИИ бр. 9495 ВЗ — 41 (41)).

У поименичном списку погинулих и рањених који су подлегли ранама који доноси Бојовић поткрале су се грешке у именима и презименима, које су сигурно настале непажњом приликом штампе.²⁰ Грешке у презименима нијесу безначајне, па зато желимо да укажемо на њих. У списку (други по реду) стоји: Лопичић Н. Марко, а треба *Лаличић Н. Марко*, затим (шездесет пети) Мирковић Ј. Марко, а треба *Миковић Ј. Марко*, и (шездесет седми) Каповић Ђ. Нико, а треба *Краповић Ђ. Нико*. Мање гре-

¹⁴ Општински одбор Савеза бораца Бар тек 1968. године је доставио Републичком одбору Савеза бораца НОР-а СР Црне Горе имена погинулих на Пљевљима 1. децембра 1941. године. У списак су унесени: Вукмановић Ђ. Саво, Вукославчевић В. Илија, Јоветић Ф. Зарија, Лекић Р. Никола из Сеоца (рођен у Цетињу) и Страхиња И. Рајко. У бици на Пљевљима са подручја Општине Бар су рањени: Бошковић Н. Мило, рођен 1907. у Брчелима, и Орландић А. Душан, рођен 1914. у Сеоцима (Акт Општинског одбора СУБНОР-а Бар бр. 1. од 29. јануара 1968. године).

¹⁵ Шпиро Лагатор, *Један из претходнице, Побједа*, 18. децембра 1969.

¹⁶ Владо Роловић, н.д., стр. 181.

¹⁷ Исто, стр. 182.

¹⁸ Јован Р. Бојовић, *Партизански губици на Пљевљима 1. децембра 1941*, 624, Јован Р. Бојовић, *Партизанска болница у Жабљаку 1941—1942, Историјски записи* бр. 3, Титоград 1961, 452. — У фусноти 59 стоји Иванишевић — треба Иванишевић. Такође се наводи да је 14. децембра умро Јучић Мирко, родом из Цетиња, Јучића, међутим, нема у списку — погинулих бораца Ловћенског батаљона код Бојовића.

¹⁹ Шпиро Лагатор, *Један из претходнице, Побједа*, 18. XII 1969. г.

²⁰ Јован Р. Бојовић, *Партизански губици на Пљевљима 1. децембра 1941*, 626.

шке у именима не мијељају битно суштину, те на њих нећемо указивати.

Код Лагатора су се у презименима погинулих такође поткрале неке грешке на које желимо указати. Код њега стоји да су погинули Иво и Марко Николић, а треба *Иво* и *Марко Миковић*, затим Илија Вукосављевић, а треба *Илија Вукославчевић*, и Марко Лашнић, а треба *Марко Лаличић*.²¹

На основу изложеног, у бици на Пљевљима 1. децембра 1941. године Ловћенски батаљон је изгубио 78 бораца (овдје су урачунати и тешко рањени који су касније подлегли ранама). Нијесу узети у обзир борци батаљона који су погинули неколико дана касније у борбама у Санцаку: Зарија Јоветић, Мило Лопичић, Вељко Црвенко и Петар Лубарда.

Гојко Вукмановић

²¹ Шпиро Лагатор, Један из претходнице, *Побједа*, 18. децембра 1969.